

Nghiên cứu gốc

NHU CẦU TƯ VẤN DINH DƯỠNG CỦA NGƯỜI BỆNH UNG THƯ PHỔI ĐANG ĐIỀU TRỊ TẠI BỆNH VIỆN UNG BƯỚU HÀ NỘI

Hoàng Hạ Vi¹, Kiều Mai Phương Anh², Lê Thị Thu Hà^{2,✉}

¹Bệnh viện Việt Pháp Hà Nội

²Trường Đại học Y tế Công cộng, Hà Nội

TÓM TẮT

Mục tiêu: Mô tả nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh ung thư phổi đang điều trị nội trú tại Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội năm 2023.

Phương pháp: Nghiên cứu cắt ngang trên 168 người bệnh ung thư phổi đang điều trị tại bệnh viện Ung Bướu Hà Nội.

Kết quả: Trong số 106 người bệnh (63,1%) có nhu cầu được tư vấn dinh dưỡng, 56,7% mong muốn được tư vấn khi nằm viện, 91,5% muốn được cán bộ dinh dưỡng tư vấn và 81,2% muốn được tư vấn tại giường bệnh. Nội dung muốn được tư vấn nhiều nhất là tình trạng dinh dưỡng (63,2%) và thực phẩm không nên dùng (32,1%).

Kết luận: Người bệnh ung thư phổi đang điều trị tại Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội có nhu cầu tư vấn dinh dưỡng cao tại giường bệnh và do cán bộ tư vấn dinh dưỡng thực hiện. Do đó cần quan tâm đáp ứng kịp thời các nhu cầu dinh dưỡng này cho người bệnh ung thư phổi.

Từ khóa: Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng, người bệnh, ung thư phổi, bệnh viện Ung Bướu Hà Nội.

NEEDS FOR NUTRITION COUNSELING OF LUNG CANCER PATIENTS UNDERGOING TREATMENT AT HANOI ONCOLOGY HOSPITAL

ABSTRACT

Aims: To describe the nutrition counseling demand of lung cancer patients undergoing inpatient treatment at Hanoi Oncology Hospital in 2023.

Methods: A cross-sectional study was conducted on 168 lung cancer patients undergoing treatment at the Hanoi Oncology Hospital.

Results: Of the 106 patients (63.1%) patients desired nutrition counseling, 56.7% wanted advice while in the hospital, 91.5%, desired to consult with a nutritionist, and 81.2% desired to be consulted at the hospital bed. The advice most sought after was related to nutritional status (63.2%) and foods that should not be eaten (32.1%).

Conclusion: The lung cancer patients undergoing treatment at Hanoi Oncology Hospital have expressed a high demand for dietary counseling from a nutritionist while in bed. It is necessary to respond to these needs of the lung cancer patients promptly.

Keywords: Demand for nutrition counseling, patients, lung cancer, Hanoi Oncology Hospital.

✉ Tác giả liên hệ: Lê Thị Thu Hà
Email: ltth@huph.edu.vn
Doi: 10.56283/1859-0381/603

Nhận bài: 5/9/2023 Chính sửa: 16/10/2023
Chấp nhận đăng: 29/10/2023
Công bố online: 31/10/2023

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ung thư phổi (UTP) là một trong những bệnh lý ác tính phổ biến nhất và là loại ung thư chiếm vị trí hàng đầu về tỷ lệ mắc cũng như tỷ lệ tử vong trên toàn thế giới [1]. Tại Việt Nam, ung thư phổi đứng hàng thứ 2, ước tính khoảng 26.260 trường hợp mới mắc và 23.800 ca tử vong mỗi năm [2]. Hầu hết bệnh nhân UTP khi phát hiện đã ở giai đoạn muộn, tiên lượng xấu. Tình trạng dinh dưỡng luôn là vấn đề nan giải đối với người bệnh UTP. Theo thống kê, có tới 2/3 bệnh nhân UTP bị suy dinh dưỡng trong quá trình điều trị [3-4]. Tuy nhiên, tỷ lệ người bệnh được tư vấn dinh dưỡng vẫn còn hạn chế theo nghiên cứu của Khổng Kim Chung tỷ lệ người bệnh đã được tư vấn dinh dưỡng trong quá trình điều trị còn thấp với 57,5% [5]. Tư vấn dinh dưỡng có vai trò quan trọng trong

việc cải thiện tình trạng dinh dưỡng, nâng cao chất lượng sống và hiệu quả điều trị cho người bệnh UTP. Tuy nhiên, cho đến nay các công trình nghiên cứu về nhu cầu tư vấn dinh dưỡng mới chỉ đánh giá về người bệnh ung thư nói chung, đặc biệt chưa có nghiên cứu nào tập trung về người bệnh UTP tại Việt Nam. Vì vậy, nghiên cứu này được tiến hành với mục tiêu đánh giá nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của bệnh nhân UTP điều trị nội trú tại Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội - là một trong những bệnh viện chuyên khoa hàng đầu về điều trị UTP tại Việt Nam. Kết quả nghiên cứu sẽ là cơ sở khoa học quan trọng cho việc hoạch định chính sách và can thiệp nâng cao chất lượng chăm sóc dinh dưỡng bệnh nhân UTP.

II. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Thiết kế nghiên cứu

Nghiên cứu cắt ngang từ tháng 1 đến tháng 6 năm 2023 tại Khoa Nội I và Nội tổng hợp theo yêu cầu, Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội. Đối tượng nghiên cứu là người bệnh ung thư phổi đang điều trị nội trú tại Bệnh viện.

2.2. Cơ mẫu và chọn mẫu

Cỡ mẫu sử dụng công thức tính:

$$n = Z_{(1-\alpha/2)}^2 \frac{p(1-p)}{e^2}$$

Trong đó:

n : Cỡ mẫu (số lượng người bệnh ung thư phổi tham gia vào nghiên cứu đang điều trị tại hai khoa Nội I và Nội tổng hợp theo yêu cầu);

Tiêu chuẩn loại trừ là người bệnh đang trong giai đoạn cấp tính nặng (hôn mê, phẫu thuật, cấp cứu,...) hoặc không có khả năng trả lời các bộ câu hỏi nghiên cứu (khuyết tật, tâm thần,...) hoặc đã nhận lời tham gia nghiên cứu nhưng tử vong hoặc đã được tư vấn về dinh dưỡng.

$Z_{(1-\alpha/2)}=1,96$ là độ tin cậy lấy ở ngưỡng xác suất $\alpha=5\%$;

$p = 0,4$: là tỷ lệ nhu cầu tư vấn và chăm sóc dinh dưỡng của người bệnh tại bệnh viện. Theo nghiên cứu của tác giả Trần Khánh Thu về thực trạng chăm sóc dinh dưỡng tại bệnh viện Đa khoa tỉnh Thái Bình [6];

$e=0,08$ là sai số mong muốn.

Như vậy cỡ mẫu được chọn tối thiểu theo tính toán là 144. Dự phòng 10% bệnh nhân bỏ cuộc, cỡ mẫu cần lấy là 158 người bệnh. Thực tế, cỡ mẫu nhóm thu thập được là 168 đối tượng nghiên cứu.

2.3. Thu thập số liệu

Sử dụng phương pháp phỏng vấn trực tiếp theo bộ câu hỏi thiết kế sẵn để thu thập thông tin chung về đối tượng nghiên cứu, số liệu về nhân khẩu học: tuổi, giới tính, cân nặng, chiều cao và một số thông tin liên quan tới tình trạng hôn nhân, thu nhập, tình trạng kinh tế, tiền sử mắc bệnh.

2.4. Phân tích số liệu

Sử dụng phần mềm Redcap để thu thập số liệu. Sử dụng phần mềm SPSS

2.5. Đạo đức nghiên cứu

Nghiên cứu tuân thủ các nguyên tắc về đạo đức nghiên cứu của Hội đồng Đạo đức Y sinh học của Trường đại học Y tế Công cộng và chỉ được tiến hành khi có sự chấp thuận của Hội đồng theo quyết định số 52/2023/YTTC-HD3.

Nghiên cứu đảm bảo quyền tự nguyện tham gia của các đối tượng

Sử dụng phương pháp chọn mẫu thuận tiện, chọn tất cả những người bệnh ung thư phổi đang điều trị nội trú tại 2 khoa Nội 1 và Nội tổng hợp theo yêu cầu của Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội trong thời gian thu thập số liệu.

Thông tin về nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh gồm: Nhu cầu tư vấn của đối tượng nghiên cứu, nội dung thông tin dinh dưỡng mong muốn được tư vấn, thời điểm tư vấn, hình thức tư vấn dinh dưỡng, khả năng chi trả cho dịch vụ tư vấn dinh dưỡng, người tư vấn dinh dưỡng

20.0 để phân tích số liệu. Số liệu được trình bày theo tần số và tỷ lệ %.

nghiên cứu. Những đối tượng mời tham gia nghiên cứu được giải thích rõ ràng về mục đích, ý nghĩa, các thông tin thu thập của cuộc điều tra và có quyền lựa chọn có tham gia vào nghiên cứu hay không. Đối tượng có quyền từ chối tham gia nghiên cứu ở bất cứ giai đoạn nào của quá trình nghiên cứu.

III. KẾT QUẢ

Đa số người bệnh nằm trong độ tuổi từ 60 tuổi trở lên với 66,7%. Trong tổng số 168 người bệnh được chọn vào nghiên cứu có đến 78,6% người bệnh bị ung thư phổi là nam giới. Chiếm tỷ lệ nhỏ hơn là nữ giới chiếm 21,4% (36 người). Thu nhập bình quân hàng tháng của đối tượng chiếm phần lớn là dưới 5 triệu với tỷ lệ 62,5% (105 người). Bên cạnh đó đối tượng nghiên cứu chủ yếu phát hiện và được chẩn đoán bệnh dưới 1 năm chiếm 60,7% (102 người). Kèm theo đó thời gian điều trị bệnh dưới 1

năm cũng chiếm phần lớn 62,5% (105 người). Phần lớn người bệnh phát hiện chẩn đoán bệnh đã ở giai đoạn muộn (giai đoạn 4) chiếm tỷ lệ cao nhất 85,1% (143 người). Đối tượng nghiên cứu có tình trạng dinh dưỡng là bình thường chiếm đa phần (66,1%). Theo đánh giá PG - SGA, những người bệnh tham gia có tình trạng dinh dưỡng loại B chiếm tỷ lệ cao nhất 46,4%; tỷ lệ người bệnh có phân loại A và C lần lượt là 36,3% và 17,3%.

Bảng 1. Một số đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu (n=168)

Phân loại	Đặc điểm	Số lượng	Tỷ lệ (%)
Nhóm tuổi	< 40	3	1,8
	40–60	53	31,5
	> 60	112	66,7
Giới tính	Nam	132	78,6
	Nữ	36	21,4
Thu nhập bình quân	Không có thu nhập	45	26,8
	< 5 triệu	105	62,5
	5–10 triệu	18	10,7
	> 10 triệu	0	0
Thời gian chẩn đoán mắc bệnh	Dưới 1 năm	102	60,7
	Từ 1 năm trở lên	65	38,7
Thời gian điều trị bệnh	Dưới 1 năm	105	62,5
	Từ 1 năm trở lên	63	37,5
Giai đoạn bệnh	Giai đoạn 3b	25	14,9
	Giai đoạn 4	143	85,1
Nhóm BMI (kg/m ²)	BMI < 18,5	33	19,6
	18,5–24,9	111	66,1
	≥ 25	24	14,3
Điểm theo PG-SGA	A	61	36,3
	B	78	46,4
	C	29	17,3

Bảng 2. Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh ung thư phổi đang điều trị nội trú tại bệnh viện Ung Bướu Hà Nội (n=168)

Phân loại	Đặc điểm	Số lượng	Tỷ lệ %
Người bệnh biết về mức phí tư vấn dinh dưỡng tại bệnh viện	Có	2	1,2
	Không	166	98,8
Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng	Có	106	63,1
	Không	62	36,9

Trong tổng số 168 đối tượng tham gia nghiên cứu có đến 63,1% người bệnh có nhu cầu được tư vấn dinh dưỡng. Tuy nhiên số lượng người bệnh biết mức phí

tư vấn dinh dưỡng tại bệnh viện chỉ chiếm 1,2%, trong đó có đến 98,8% người bệnh không biết đến mức phí tư vấn dinh dưỡng tại bệnh viện (Bảng 2).

Bảng 3. Đối tượng tư vấn dinh dưỡng, thời điểm tư vấn dinh dưỡng, địa điểm tư vấn mà người bệnh mong muốn được tư vấn dinh dưỡng (n=106)

Phân loại	Đặc điểm	Số lượng	Tỷ lệ (%)
Người chỉ định tư vấn	Bác sỹ điều trị	9	8,5
	Cán bộ dinh dưỡng	97	91,5
Thời điểm tư vấn	Trong khi nằm viện	60	56,7
	Sau khi nằm viện	44	41,6
	Khác	2	1,9
Địa điểm tư vấn	Tại giường bệnh	86	81,2
	Khoa dinh dưỡng	17	16,1
	Khác	3	2,9
Nội dung tư vấn	Tình trạng dinh dưỡng	67	63,2
	Khẩu phần ăn trong ngày	3	2,8
	Thực phẩm nên dùng	2	1,9
	Thực phẩm không nên dùng	34	32,1

Mong muốn của đối tượng nghiên cứu về người tư vấn dinh dưỡng chiếm tỷ lệ cao nhất là mong muốn được cán bộ dinh dưỡng thực hiện tư vấn dinh dưỡng 91,5% (97 người). Trong đó, bác sỹ điều trị chiếm một tỷ lệ khá nhỏ 8,5% (9 người). Trong số tổng 106 đối tượng

có nhu cầu tư vấn dinh dưỡng có đến 56,7% (60 người) muốn được tư vấn dinh dưỡng trong khi nằm viện; 81,2% (86 người) muốn được tư vấn tại giường bệnh và 63,2% (67 người) chọn nội dung tư vấn dinh dưỡng là tình trạng dinh dưỡng.

IV. BÀN LUẬN

Trong tổng số 168 đối tượng tham gia nghiên cứu có đến 106 người bệnh có nhu cầu được tư vấn dinh dưỡng chiếm 63,1%. Trong một số nghiên cứu khác cũng cho thấy mặt bằng chung nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh đều ở mức cao. Theo nghiên cứu của tác giả Phạm Thị Thắm và cộng sự, tỷ lệ người bệnh muốn được tư vấn dinh dưỡng trong quá trình điều trị là 66,2% (147 người) [7]. Một nghiên cứu khác về “Nhu cầu, khả năng chi trả cho suất ăn bệnh lý và tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại bệnh viện K, cơ sở Tân Triều năm 2019” của tác giả Nguyễn Thị Đinh

và cộng sự cho thấy 90,3% (298 người) có nhu cầu tìm hiểu về dinh dưỡng bệnh lý của mình [8]. Có thể thấy, tỷ lệ người bệnh có nhu cầu dinh dưỡng trong nghiên cứu của chúng tôi là phổ biến theo xu hướng chung của người bệnh về tư vấn dinh dưỡng trong những năm gần đây.

Nghiên cứu của chúng tôi cũng chỉ ra rằng số lượng người bệnh biết mức phí tư vấn dinh dưỡng tại bệnh viện chỉ chiếm 1,2% (2 người), trong đó có đến 166 người bệnh không biết đến mức phí tư vấn dinh dưỡng chiếm 98,8%. Tuy nhiên, theo nghiên cứu khác về nhu cầu

tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại bệnh viện K, cơ sở Tân Triều năm 2019 của tác giả Nguyễn Thị Đình và cộng sự có đến 64,6% (213) người bệnh đã được nhân viên Trung tâm Dinh dưỡng lâm sàng tư vấn dinh dưỡng [8]. Trong một nghiên cứu khác về “Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh rung nhĩ điều trị ngoại trú thuốc chống đông kháng vitamin K tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 năm 2021” của tác giả Khổng Kim Chung và cộng sự chỉ ra rằng 57,5% (46 người bệnh) được tư vấn dinh dưỡng trong quá trình điều trị [5]. Sự khác biệt này có thể do đối tượng trong nghiên cứu của chúng tôi là những người bệnh ung thư phổi chưa được tư vấn dinh dưỡng nên người bệnh không nắm được chi phí của dịch vụ này. Đáng chú ý, với khả năng tiếp cận và biết đến dịch vụ tư vấn dinh dưỡng của người bệnh và người nhà người bệnh được đảm bảo nhờ chi phí niêm yết công khai trong “Bảng giá dịch vụ kỹ thuật của bệnh viện Ung bướu Hà Nội năm 2023” trên website của bệnh viện cũng như bảng giá được đặt công khai tại sảnh chính nhà A của bệnh viện, có thể thấy, người bệnh và thân nhân vẫn không nắm được thông tin về tư vấn dinh dưỡng để cải thiện thể trạng và tiến triển trong quá trình điều trị của người bệnh. Có lẽ chỉ khi người bệnh được điều dưỡng viên sàng lọc hoặc bác sĩ điều trị phát hiện vấn đề về dinh dưỡng cần có sự can thiệp của khoa Dinh dưỡng thì mới được làm giấy chỉ định và giới thiệu đến dịch vụ tư vấn dinh dưỡng của khoa. Thực trạng này có thể bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân như người bệnh hoặc người nhà người bệnh không tham khảo kỹ tất cả các dịch vụ của bệnh viện nên không biết đến dịch vụ hay người nhà người bệnh chỉ tìm đến dịch vụ tư vấn dinh dưỡng nếu có chỉ dẫn của thầy thuốc song bác sĩ lại không có nghĩa vụ giới thiệu các dịch vụ đến

cho người bệnh nếu không cần thiết cho phác đồ điều trị bệnh. Sau khi phát hiện căn bệnh hiểm nghèo và có chỉ định nhập viện, tâm lý người bệnh và gia đình người bệnh thường dễ bị suy sụp, hoang mang nên không tìm hiểu kỹ càng về những dịch vụ tại bệnh viện. Một nguyên nhân quan trọng khiến người bệnh và gia đình người bệnh không rõ về dịch vụ tư vấn dinh dưỡng tại bệnh viện đó là vì không hiểu được tầm quan trọng của tư vấn dinh dưỡng đến sự hồi phục và tiến triển của người bệnh. Trong thực tế, nhiều nghiên cứu đã cho thấy việc đảm bảo dinh dưỡng cho người bệnh khi nằm viện có ý nghĩa rất lớn đối với việc giảm nguy cơ tử vong, biến chứng, giảm thời gian điều trị bệnh tại bệnh viện và giảm bớt gánh nặng chi phí cho người bệnh. Với hiểu biết và ý thức của nhiều người bệnh và gia đình như vậy, dịch vụ tư vấn dinh dưỡng được đặt trong mục “Dịch vụ khác” có thể khiến người bệnh và gia đình người bệnh không hiểu đúng về vai trò của dịch vụ này. Đáng chú ý, với đối tượng nghiên cứu là người bệnh ung thư phổi giai đoạn muộn, đặc biệt đối với người bệnh giai đoạn 4 thì thường gia đình người bệnh và bản thân người bệnh gặp nhiều rào cản về tâm lý nên với những dịch vụ hỗ trợ cho phác đồ điều trị chính của bệnh thì không được người bệnh và thân nhân quan tâm và kiên trì tuân thủ. Điều này được thể hiện khá rõ khi kết quả trong nghiên cứu của chúng tôi cho thấy nhu cầu tìm hiểu tình trạng dinh dưỡng của bản thân cao hơn nhiều so với tìm hiểu về thực phẩm nên dùng hay thay đổi khẩu phần ăn trong ngày để đảm bảo và cải thiện tình trạng dinh dưỡng.

Trong nghiên cứu của chúng tôi, mong muốn của người bệnh về người tư vấn dinh dưỡng chiếm tỷ lệ cao nhất là cán bộ dinh dưỡng thực hiện tư vấn dinh dưỡng 91,5% (97 người) còn bác sĩ điều

trị chiếm một tỷ lệ khá nhỏ 8,5% (9 người). Có thể thấy, mong muốn của người bệnh trong nghiên cứu của chúng tôi về người tư vấn là cán bộ dinh dưỡng là rất cao, khác với mong muốn của người bệnh và thực trạng tư vấn dinh dưỡng ở một số bệnh viện khác. Trong nghiên cứu về nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại Bệnh viện Đại học Y Hà Nội năm 2018-2019 của tác giả Phạm Thị Thắm và cộng sự trên 147 người bệnh cho thấy gần như không có sự phân biệt về nguyện vọng được tư vấn dinh dưỡng bởi bác sĩ đa khoa hay bác sĩ dinh dưỡng với tỷ lệ người bệnh muốn được tư vấn dinh dưỡng bởi bác sĩ đa khoa và bác sĩ dinh dưỡng lần lượt là 36,05% (53 người) và 39,46% (58 người) [7]. Theo một nghiên cứu khác với đối tượng là người bệnh rung nhĩ điều trị thuốc chống đông kháng vitamin K tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 năm 2021 của tác giả Khổng Kim Chung và cộng sự, người tư vấn dinh dưỡng chủ yếu cho người bệnh là bác sĩ điều trị với tỷ lệ 50% (40 người) trên tổng số đối tượng nghiên cứu [5]. Sự khác biệt này có thể bởi nghiên cứu của chúng tôi thực hiện tại bệnh viện Ung bướu Hà Nội là một bệnh viện chuyên điều trị bệnh lý ung thư còn hai nghiên cứu trên thực hiện ở các bệnh viện khám chữa bệnh nhiều bệnh lý khác nhau nên chuyên môn của đội ngũ cán bộ y tế khác nhau. Theo điều 7, chương III của thông tư 18/2020/TT-BYT: “Người làm chuyên môn về dinh dưỡng điều trị là bác sỹ y khoa, bác sỹ đa khoa có chứng chỉ đào tạo về dinh dưỡng lâm sàng hoặc dinh dưỡng viên”. Quả thực, bệnh viện Đại học Y Hà Nội và Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 đều là hai bệnh viện đa khoa nên tập trung đội ngũ bác sỹ đa khoa, bác sỹ y khoa lớn mà đây là đối tượng có thể đạt chứng chỉ đào tạo về dinh dưỡng lâm sàng để kiêm nhiệm bác

sĩ dinh dưỡng. Song, bệnh viện Ung bướu Hà Nội lại là một bệnh viện chuyên ngành ung bướu vì thế sự chuyên môn hóa của nhân viên y tế về các phương pháp chẩn đoán và điều trị ung thư như nội soi, hóa trị, xạ trị, y học hạt nhân hay phẫu thuật nên sẽ hạn chế kiêm nhiệm bác sĩ dinh dưỡng mà cán bộ dinh dưỡng tại Khoa Dinh dưỡng là đội ngũ có chuyên môn sâu nhất về tư vấn dinh dưỡng bệnh lý cho người bệnh. Khoa Dinh dưỡng của Bệnh viện Ung bướu Hà Nội đã được thành lập từ ngày 11/5/2011 và cho đến nay khoa Dinh dưỡng thường xuyên kết hợp với các khoa lâm sàng để cung cấp những thông tin, kiến thức về dinh dưỡng tới đông đảo người bệnh thông qua những buổi truyền thông dinh dưỡng tại các khoa hàng tháng. Do đó, người bệnh tin tưởng và có nguyện vọng được cán bộ dinh dưỡng thực hiện tư vấn dinh dưỡng cao nhất. Bên cạnh đó, một số những người bệnh trong quá trình điều trị nội trú phải điều trị bệnh trong khoảng thời gian dài và chưa được tư vấn dinh dưỡng có thể nhận thấy sự tiến triển tích cực và hiệu quả bởi việc cải thiện dinh dưỡng từ những người bệnh đã được tư vấn về dinh dưỡng trước đó. Đây cũng có thể là một trong những lý do khiến người bệnh tin tưởng vào cán bộ dinh dưỡng hơn trong việc tiếp nhận dịch vụ tư vấn dinh dưỡng. Ngoài ra, những bác sĩ điều trị phụ trách tình trạng sức khỏe của người bệnh và đưa lên phác đồ điều trị bệnh cũng có thể sẽ chỉ định người bệnh tiếp cận được với dịch vụ tư vấn dinh dưỡng tại khoa dinh dưỡng để cải thiện tình trạng dinh dưỡng và đáp ứng được với phác đồ điều trị lâu dài.

Trong số tổng 106 đối tượng có nhu cầu tư vấn dinh dưỡng có đến 56,7% (60) người bệnh muốn được tư vấn dinh dưỡng trong khi nằm viện; 81,2% (86 người) muốn được tư vấn tại giường

bệnh. Theo nghiên cứu về nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại bệnh viện Đại học Y Hà Nội năm 2018 - 2019 của tác giả Phạm Thị Thắm và cộng sự, tỷ lệ người bệnh muốn được tư vấn dinh dưỡng trong quá trình điều trị là 66,2% (147 người), 84,35% (124) người bệnh muốn được tư vấn tại giường bệnh [7]. Sự tương đồng giữa kết quả của nghiên cứu này với nghiên cứu của chúng tôi cho thấy phần lớn người bệnh cảm thấy được tư vấn tại giường bệnh trong thời gian nằm viện là phù hợp hơn với điều kiện và tình trạng sức khỏe của mình.

Bên cạnh đó, nhu cầu tư vấn dinh dưỡng có đến 63,2% (67 người) chọn nội dung tư vấn dinh dưỡng là tình trạng dinh dưỡng, 32,1% (34) người bệnh có nhu cầu tìm hiểu về thực phẩm không nên dùng và chỉ có một tỷ lệ thấp người bệnh muốn biết về khẩu phần ăn hàng ngày và thực phẩm nên dùng. Kết quả này thấp hơn và tương đối khác với nghiên cứu tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 trên 80 người bệnh rung nhĩ, có đến 78,8% người bệnh có nhu

cầu được tư vấn về tình trạng dinh dưỡng, 83,8% người bệnh muốn được biết về thực phẩm nên dùng và không nên dùng, 82,5% người bệnh muốn biết về khẩu phần ăn trong ngày [5]. Trên thực tế, bệnh lý ung thư gây ra những ảnh hưởng tiêu cực rõ nét đến thể trạng của người bệnh như cân nặng giảm mạnh, giảm cảm giác ngon miệng trong ăn uống dẫn đến kém ăn, mệt mỏi thêm vào đó là những phương pháp điều trị bệnh trong thời gian dài. Điều này khiến người bệnh có thể nhận thấy tình trạng dinh dưỡng của bản thân thay đổi tiêu cực nên đây cũng có thể là một trong những lý do người bệnh mong muốn được tư vấn về tình trạng dinh dưỡng. Tỷ lệ người bệnh có nhu cầu được biết về tình trạng dinh dưỡng trong nghiên cứu của chúng tôi tương đối cao song thấp hơn trong nghiên cứu tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 [5] vì kết quả của chúng tôi dựa trên số lượng người bệnh cao hơn nghiên cứu này dẫn đến có nhiều quan điểm về nhu cầu tư vấn dinh dưỡng khác nhau.

V. KẾT LUẬN

Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh ung thư phổi đang điều trị nội trú tại bệnh viện Ung Bướu Hà Nội khá cao (63,1%), trong số đó hầu hết (91,5%) mong muốn được cán bộ dinh dưỡng tư vấn, đa số người bệnh ung thư phổi (56,7%) có nhu cầu tư vấn dinh dưỡng trong khi nằm viện và có tỷ lệ cao (81,2%) người bệnh có nhu cầu được tư

vấn tại giường bệnh chiếm trong khi có tỷ lệ nhỏ (16,1%) muốn được tư vấn tại khoa dinh dưỡng.

Nội dung tư vấn cho người bệnh ung thư phổi mong muốn nhận được nhiều nhất là tình trạng dinh dưỡng (63,2%) và thực phẩm không nên dùng (32,1%).

Lời cảm ơn

Nhóm nghiên cứu xin trân trọng cảm ơn Bệnh viện Ung Bướu Hà Nội đã tạo điều kiện trong suốt quá trình thực hiện

nghiên cứu. Chúng tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến những bệnh nhân đã tham gia nghiên cứu.

Tài liệu tham khảo

1. Đỗ Thị Thu Nga. Nghiên cứu tổn thương bệnh ung thư phổi không tế bào nhỏ trên chụp PET/CT tại bệnh viện K. Luận văn Bác sỹ chuyên khoa II. Trường Đại học Y Hà Nội. 2020. Truy cập tại <http://dulieuso.hmu.edu.vn/handle/hmu/2737>.
2. Sung H, Ferlay J, Siegel RL, Laversanne M, Soerjomataram I, Jemal A, và c.s. Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries. *CA Cancer J Clin.* 2021;71(3):209–249.
3. Righini CA, Timi N, Junet P, Bertolo A, Reyt E, Atallah I. Assessment of nutritional status at the time of diagnosis in patients treated for head and neck cancer. *Eur Ann Otorhinolaryngol Head Neck Dis.* 2013;130(1):8–14.
4. Trần Thị Anh Tường, Nguyễn Thị Kim Ngân và cộng sự. Nghiên cứu tình trạng dinh dưỡng ở bệnh nhân ung thư và một số yếu tố liên quan tại bệnh viện Ung Bướu thành phố Hồ Chí Minh năm 2017. *Tạp chí Dinh dưỡng và Thực phẩm.* 2018;14(4):7-15.
5. Khổng Kim Chung, Đặng Việt Đức, Nguyễn Bá Tâm, Nguyễn Thanh Chờ, Phạm Ngọc Châu, Nguyễn Thị Thanh Luyến. Nhu cầu tư vấn dinh dưỡng của người bệnh rung nhĩ điều trị ngoại trú thuốc chống đông kháng vitamin K tại Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 năm 2021. *Tạp Chí Nghiên Cứu Học.* 2022;153(5):155–164.
6. Trần Khánh Thu. Thực trạng chăm sóc dinh dưỡng tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và hiệu quả mô hình can thiệp tư vấn dinh dưỡng, cung cấp chế độ ăn cho bệnh nhân chạy thận nhân tạo chu kỳ. Luận án Tiến sĩ Y học. Trường Đại học Y Hà Nội. 2017. Truy cập tại <http://dulieuso.hmu.edu.vn/handle/hmu/1737>.
7. Phạm Thị Thắm, Đoàn Ngọc Thuỷ Tiên, Lê Thị Hương, Đặng Công Sơn, Ngô Thị Thanh Vân, Lê Minh Đạt. Nhu cầu và sự sẵn sàng chi trả cho dịch vụ tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại bệnh viện Đại học Y Hà Nội năm 2018-2019. *Tạp chí Y tế Công cộng.* 2020:68-77.
8. Nguyễn Thị Đính, Lê Thị Hương, Nguyễn Thị Thu Liễu, Nguyễn Thị Thu Thủy. Nhu cầu, khả năng chi trả cho suất ăn bệnh lý và tư vấn dinh dưỡng của người bệnh tại Bệnh viện K. 2019. *Tạp chí Nghiên cứu Y học.* 2020; 129(5):172-178.